

“Flattening the curve blijft een belangrijke tactiek, maar er is ook een lange termijn strategie nodig”

Het opiniestuk van ITG-directeur Marc-Alain Widdowson verscheen in het nieuwsmagazine Knack.

25-03-20 - Marc-Alain Widdowson

Dit is de omschrijving

We leven in onzekere, verwarrende, en angstaanjagende tijden. Volksgezondheidswerkers wereldwijd zijn gefascineerd door het idee dat een dodelijke ziekte zoals de griepandemie van 1918 zich snel over de hele wereld kan verspreiden. Datzelfde idee spreekt ook al jaren tot de verbeelding van het volk. We maken nu allemaal iets mee dat we eerder alleen in films zagen. Andere virale aandoeningen van de luchtwegen waren niet van mens-op-mens overdraagbaar (bv. Vogelgriep en MERS in het Midden-Oosten), waren matig besmettelijk en daarom beheersbaar (bv. SARS), of waren niet ernstiger dan een seizoensgriep (bv. H1N1-pandemie). Het COVID-19 virus is minstens zo overdraagbaar als influenza en is bovendien veel dodelijker.

We kunnen dit nieuwe virus niet gemakkelijk stoppen, het is zeer besmettelijk. Zelfs mensen zonder symptomen kunnen het verspreiden en niemand heeft immuniteit. De behandeling is bovendien erg moeilijk. Bij een pandemische griep kunnen antibiotica de symptomen beheersen omdat veel sterfgevallen in verband kunnen worden gebracht met secundaire bacteriële infecties. COVID-19 is echter een primaire virale longontsteking die ernstig ontstoken longen en ademnood veroorzaakt, antibiotica hebben weinig effect. De meest effectieve behandeling is extra zuurstof toedienen en mechanische ventilatie voorzien. Deze middelen zijn echter schaars. Het torenhoge dodental in Italië is te wijten aan het feit dat er meer patiënten zijn dan machines.

Dat heeft overheden wereldwijd ertoe gedwongen drastische maatregelen te nemen. Het gaat om basisprincipes van ziektebestrijding die we al eeuwenlang niet meer hebben gebruikt, behalve misschien voor de bestrijding van Ebola in West-Afrika in 2014-2015. Inmiddels is het epidemiologische concept ‘flattening the curve’ verrassend goed ingeburgerd als aanpak om overdracht te vertragen en zo de ziekte over langere tijd te spreiden. Hiermee kunnen we hopelijk voorkomen dat de druk op de gezondheidszorg te groot wordt. Maar dit is een tactiek, geen strategie. Er is geen enkele ziektecurve die stijgt, daalt en dan blijft liggen. Virussen zijn slimmer dan dat.

Op basis van wat we geleerd hebben van de H1N1-pandemie, vermoed ik dat de overdracht van het COVID-19 virus zal voortduren tot in de eerste weken van de zomer. In tegenstelling tot de griep waarvoor een basisimmuniteit is, zal het COVID-19 virus zich blijven verspreiden tot voorbij het moment dat het griepseizoen stopt net omdat er nog zoveel vatbare mensen zijn. Uiteindelijk zal de zomer de overdracht wel tijdelijk vertragen, maar het virus zal volgende winter weer opduiken met mogelijk verwoestende gevolgen. Zelfs in landen als China en Italië is waarschijnlijk maar een klein deel van de bevolking besmet. De paradox van de huidige onderdrukkingstactiek is dat, hoe minder mensen nu geïnfecteerd zijn, hoe vatbaarder we volgende winter zijn. We zullen natuurlijk veel leren van de aankomende winters in de landen van het zuidelijk halfrond, zoals Australië, Zuid-Afrika en Chili.

Dus wat moeten we doen? Natuurlijk kunnen we het toekomstige verloop van COVID-19 niet exact voorspellen, ook ik kan dat niet. Terwijl we deze ongeziene dreiging aanpakken wordt er veel gediscussieerd en nemen regeringen harde beslissingen op leven-en-dood die enorme gevolgen hebben op socio-economisch vlak. Ondanks de intensieve inspanningen moeten we ons erop voorbereiden dat er voor komende winter nog geen veilige, zeer effectieve vaccins en geneesmiddelen op grote schaal beschikbaar zijn.

Voor Europa zullen de komende zes maanden dus cruciaal zijn om de huidige tactiek om te vormen tot een strategie. Daarvoor moeten we ten eerste tijdens de zomermaanden de capaciteit van de gezondheidszorg verhogen door een reserve aan persoonlijke beschermingsmiddelen, ventilatoren, ziekenbedden en personeel aan te leggen. Ten tweede moeten we leren uit de beste klinische praktijken van de hele wereld. Ten derde moeten we ons voorbereiden op mogelijke verdere onderdrukkingmaatregelen op bevolkingsniveau. We moeten nu lessen trekken, nieuwe manieren onderzoeken en innoveren om deze maatregelen te implementeren

en tegelijkertijd de sociale, economische en mentale impact tot een minimum beperken. Ten vierde moeten we verder onderzoek doen. We moeten onder andere nationale bloedmonsters onderzoeken om inzicht te krijgen in het deel van de bevolking dat is geïnfecteerd en dus mogelijk immuun is. Dit kan ons namelijk in staat stellen om de maatregelen voor de bevolking af te stemmen op de ontwikkeling van immuniteit in gezonde groepen zoals schoolkinderen.

Het is belangrijk om te beseffen dat dit virus niet op korte termijn zal verdwijnen. Het afvlakken van de curve blijft een belangrijke tactiek, maar nu is er een lange termijn strategie nodig. Met de politieke wil die we nu zien, de paraatheid, de investeringen in onderzoek en ontwikkeling en de veerkracht van de bevolking, heb ik er alle vertrouwen in dat we deze pandemie kunnen controleren en uiteindelijk overwinnen.

Deze tekst verscheen [online in Knack](#) op 24 maart 2020.